



Judikatūras krājums

TIESAS SPRIEDUMS (otrā palāta)

2017. gada 9. martā **

Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu — Tiesu iestāžu sadarbība civillietās — Regula (EK) Nr. 805/2004 — Eiropas izpildes rīkojums neapstrīdētiem prasījumiem — Prasības apstiprināšanai par Eiropas izpildes rīkojumu — Jēdziens “tiesa” — Notārs, kas izsniedzis izpildrakstu, pamatojoties uz “publisku aktu” — Publisks akts

Lieta C-484/15

par lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu atbilstoši LESD 267. pantam, ko *Općinski sud u Novom Zagrebu – Stalna služba u Samoboru* (Novi Zagrebas pilsētas tiesa – Samoboras pastāvīgais dienests, Horvātija) iesniedza ar lēmumu, kas pieņemts 2015. gada 7. septembrī un kas Tiesā reģistrēts 2015. gada 11. septembrī, tiesvedībā

Ibrica Zulfikarpašić

pret

Slaven Gajer.

TIESA (otrā palāta)

šādā sastāvā: palātas priekšsēdētājs M. Ilešičs [*M. Ilešić*], tiesneši A. Prehala [*A. Prechal*], A. Ross [*A. Rosas*], K. Toadere [*C. Toader*] (referente) un E. Jarašūns [*E. Jarašiūnas*],

ģenerālvokāts Ī. Bots [*Y. Bot*],

sekretārs M. Aleksejevs [*M. Aleksejev*], administrators,

ņemot vērā rakstveida procesu un 2016. gada 14. jūlija tiesas sēdi,

ņemot vērā apsvērumus, ko sniedza:

— Horvātijas valdības vārdā – *A. Metelko-Zgombić*, pārstāve,

— Spānijas valdības vārdā – *V. Ester Casas*, pārstāve,

— Eiropas Komisijas vārdā – *C. Cattabriga* un *S. Ječmenica*, kā arī *M. Wilderspin*, pārstāvji,

noklausījusies ģenerālvokāta secinājumus 2016. gada 8. septembra tiesas sēdē,

pasludina šo spriedumu.

* Tiesvedības valoda – horvātu.

Spriedums

- 1 Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu ir par to, kā interpretēt Eiropas Parlamenta un Padomes 2004. gada 21. aprīļa Regulu (EK) Nr. 805/2004, ar ko izveido Eiropas izpildes rīkojumu neapstrīdētiem prasījumiem (OV 2004, L 143, 15. lpp.).
- 2 Šis lūgums ir iesniegts tiesvedībā starp *Ibrica Zulfikarpašić* un *Slaven Gajer* saistībā ar lūgumu izsniegt Eiropas izpildes rīkojuma apstiprinājumu attiecībā uz izpildrakstu, ko Horvātijā, pamatojoties uz “publisku aktu”, ir izdevis notārs.

Atbilstošās tiesību normas

Savienības tiesības

- 3 Saskaņā ar Regulas Nr. 805/2004 preambulas 3., 5., 7., 10., 12. un 18. apsvērumu:
“(3) Eiropadome 1999. gada 15. un 16. oktobra sanāksmē Tamperē apstiprināja tiesas nolēmumu savstarpējas atzišanas principu kā stūrakmeni patiesi tiesiskas telpas izveidei.
[..]
(5) “Neapstrīdētu prasījumu” koncepcijai būtu jāietver visas situācijas, kad pierādīts, ka parādnieks nav apstrīdējis naudas prasījuma veidu vai apmēru, un kreditors ir ieguvis tiesas nolēmumu pret minēto parādnieku vai izpildu dokumentu, kam nepieciešama skaidri izteikta parādnieka piekrišana un kas var būt izlīgums vai publisks akts.
[..]
(7) Šī regula būtu jāpiemēro spriedumiem, izlīgumiem un publiskiem aktiem par neapstrīdētiem prasījumiem, kā arī nolēmumiem, kas pieņemti pēc tādu spriedumu, izlīgumu un publisku aktu pārsūdzības, kas apstiprināti par Eiropas izpildes rīkojumiem.
[..]
(10) Ja kādas dalībvalsts tiesa ir pieņēmusi spriedumu par neapstrīdētu prasījumu, parādniekam nepiedaloties tiesas procesā, šo spriedumu izpildes dalībvalstī drīkst nepārbaudīt tikai un vienīgi tad, ja pastāv pietiekamas garantijas par aizstāvības tiesību ievērošanu.
[..]
(12) Būtu jāievieš minimālās normas tiesu procesos, kuru gaitā pieņem spriedumu, lai nodrošinātu parādnieka informēšanu par tiesvedību, kas pret to uzsākta, par prasībām, ka tam aktīvi jāpiedalās procesā, lai apstrīdētu prasījumu, un par sekām, kas iestājas, ja tas nav to darījis, paredzot informēšanai termiņu un veidu, kas ir pietiekami, lai tas varētu parūpēties par savu aizstāvību.
[..]
(18) Savstarpēji uzticoties dalībvalstu tiesvedībai, vienas dalībvalsts tiesas veiktais novērtējums tad, kad ir ievēroti visi nosacījumi, lai spriedumu apstiprinātu par Eiropas izpildes rīkojumu, var kalpot par pamatu, lai spriedumu varētu izpildīt visās pārējās dalībvalstīs, tiesai neizvērtējot, vai ir pienācīgi piemērotas tās dalībvalsts obligātās procesuālās normas, kurā paredzēts izpildīt spriedumu.”

4 Šīs regulas 1. pantā ir paredzēts:

“Šīs regulas mērķis ir izveidot Eiropas izpildes rīkojumu neapstrīdētiem prasījumiem, lai, nosakot obligātas normas, varētu notikt brīva spriedumu, izlīgumu un publisku aktu aprīte visās dalībvalstīs, atsakoties no vajadzības uzsākt sprieduma izpildes dalībvalstī tiesas starpprocesu pirms sprieduma atzišanas un izpildes.”

5 Minētās regulas 3. panta 1. punkts ir izteikts šādā redakcijā:

“Šī regula attiecas uz spriedumiem, izlīgumiem un publiskiem aktiem par neapstrīdētiem prasījumiem.

Prasījumu uzskata par neapstrīdētu, ja:

- a) parādnieks ir tam skaidri piekritis, atzīdams to vai piekrīzdams tiesas apstiprinātam vai tiesvedības rezultātā panāktam un tiesā noslēgtam izlīgumam; vai arī
- b) parādnieks tiesas procesa gaitā to nekad nav apstrīdējis saskaņā ar izcelsmes valsts tiesību aktos paredzētajām atbilstīgajām procesuālajām normām; vai arī
- c) parādnieks nav ieradies vai bijis pārstāvēts lietas izskatīšanā tiesā, kaut arī sākotnēji tiesas procesa gaitā ir apstrīdējis prasījumu, ja šāda rīcība ir izraisījusi prasījuma vai kreditora apgalvoto faktu atzišanu klusuciešot saskaņā ar izcelsmes dalībvalsts tiesību aktiem; vai arī
- d) parādnieks ir to konkrēti atzinis publiskā aktā.”

6 Šīs pašas regulas 4. pantā ir paredzēts:

“Šajā regulā piemēro šādas definīcijas:

1. ““spriedums” ir jebkurš nolēmums, kas pieņemts kādas dalībvalsts tiesā, neatkarīgi no nolēmuma nosaukuma, kas tostarp var būt dekrēts, rīkojums, lēmums vai izpildraksts, kā arī tiesas sekretāra pieņemts lēmums par izdevumu vai izmaksu noteikšanu;

2. “prasījums” ir prasījums par konkrētas naudas summas samaksu, kuras veikšanas termiņš ir sācies vai ir norādīts spriedumā, izlīgumā vai publiskā aktā;

3. “publisks akts” ir:

- a) dokuments, kurš oficiāli sastādīts vai reģistrēts kā publisks akts un kura autentiskums
 - i) ir atkarīgs no paraksta un dokumenta satura; un
 - ii) kuru ir izdevusi valsts iestāde vai cita iestāde, ko šim nolūkam ir pilnvarojusi dalībvalsts, kurā tas izdots;

vai arī

- b) ar administratīvu iestādi noslēgta vai tās autentificēta vienošanās par uzturēšanas pienākumu;

[..]

6. “izcelsmes tiesa” ir tiesa, kas 3. panta 1. punkta a), b) vai c) apakšpunktā minēto nosacījumu izpildes brīdī ir vadījusi procesu;

7. Zviedrijā saīsinātās tiesāšanās procedūrās par maksājumu veikšanas atgādinājumiem (*betalningsföreläggande*) termins “tiesa” ietver Zviedrijas izpildes iestādi (*kronofogdemyndighet*).”

- 7 Regulas Nr. 805/2004 5. pantā “Ārvalsts tiesas nolēmuma atzīšanas un izpildes procedūras atcelšana” ir paredzēts:

“Spriedumu, kas izcelsmes dalībvalstī ir apstiprināts par Eiropas izpildes rīkojumu, atzīst un izpilda citās dalībvalstīs, atsakoties no izpildāmības deklarācijas un neparedzot iespēju apstrīdēt tā atzīšanu.”

- 8 Minētās regulas III nodaļā, kurā ir ietverts 12.–19. pants, ir paredzēti minimālie procesuālie standarti neapstrīdētiem prasījumiem, tostarp saistībā ar dokumenta par lietas ierosināšanu vai līdzvērtīga dokumenta izsniegšanu un parādnieka informēšanu.

- 9 Šīs pašas regulas 12. pantā “Minimālo standartu piemērošanas joma” ir paredzēts:

“1. Spriedumu par prasījumu, kas ir neapstrīdēts 3. panta 1. punkta b) vai c) apakšpunkta izpratnē, var apstiprināt par Eiropas izpildes rīkojumu tikai tad, ja tiesas process izcelsmes dalībvalstī ir atbildis šajā nodaļā minētajiem procedūras noteikumiem.

2. Tie paši noteikumi attiecas uz Eiropas izpildes rīkojuma apstiprinājuma vai to aizstājoša apstiprinājuma (6. panta 3. punkta izpratnē) izdošanu attiecībā uz nolēmumu, kas pieņemts pēc sprieduma apstrīdēšanas, ja minētā nolēmuma pieņemšanas laikā ir ievēroti 3. panta 1. punkta b) vai c) apakšpunkta nosacījumi.”

- 10 Regulas Nr. 805/2004 16. pantā “Parādnieka pienācīga informēšana par prasījumu” ir noteikts:

“Lai nodrošinātu parādnieka pienācīgu informēšanu par prasījumu, dokumentam par tiesvedības uzsākšanu vai līdzvērtīgam dokumentam jāietver šādas ziņas:

- a) pušu vārdi, uzvārdi vai nosaukumi un adreses;
- b) prasījuma summa;
- c) ja par prasījuma summu tiek pieprasīti procenti, – procentu likme un periods, par kuru tie aprēķināti, ja vien pamatsummai nav automātiski pieskaitīti likumiskie procenti saskaņā ar izcelsmes dalībvalsts tiesību aktiem;
- d) prasījuma pamatojums.”

- 11 Minētās regulas 25. panta 1. punktā attiecībā uz publisku aktu apstiprināšanu ir noteikts:

“Publisku aktu par prasījumu 4. panta 2. punkta izpratnē, kas jāizpilda vienā dalībvalstī, iesniedzot pieprasījumu izcelsmes dalībvalsts ieceltajai iestādei, apstiprina par Eiropas izpildes rīkojumu, izmantojot III pielikumā sniegto veidlapas paraugu.”

- 12 Šīs pašas regulas 30. panta 1. punkta c) apakšpunktā ir paredzēts dalībvalstu pienākums paziņot Eiropas Komisijai [...] 25. pantā minēto iestāžu sarakstu un jebkādas vēlākus tā grozījumus.

- 13 Saskaņā ar šī 30. panta 1. punkta c) apakšpunktu Horvātijas Republika ir paziņojusi šādu sarakstu:

“Tiesas, administratīvās iestādes un notāri vai citas valsts varas īstenotāju statusā esošas fiziskas vai juridiskas personas, kas ir pilnvarotas izsniegt valstī taisīta tiesību akta ar izpildu spēku apveltītus norakstus kā Eiropas izpildes rīkojumu neapstrīdētam prasījumam.”

Horvātijas tiesības

- 14 *Ovršni zakon* (Likums par piespiedu izpildi, *Narodne novine*, br. 112/12, 25/13 un 93/14) 31. pantā ir paredzēts:

“1) Saskaņā ar šo likumu publisks akts ir rēķins [..], izvilcums no grāmatvedības uzskaites dokumentiem, privāts legalizēts dokuments un jebkāds dokuments, kuru uzskata par oficiālu dokumentu saskaņā ar speciāliem noteikumiem. Procentu aprēķins arī tiek uzskatīts par rēķinu.

2) Publisks akts ir izpildes dokuments, ja tajā norādīta kreditora un parādnieka identitāte, kā arī finansiālo saistību priekšmets, raksturs, apjoms un saistību izpildes datums.

3) Papildus šā panta 2. punktā minētajai informācijai rēķinā, kas izsniegts fiziskai personai, kura neveic reģistrētu darbību, ir jānorāda parādniekam, ka izpildāmo finansiālo saistību neizpildes gadījumā kreditors var pieprasīt piespiedu izpildi, pamatojoties uz publisku aktu.

[..]”

- 15 Šī likuma 278. pants ir formulēts šādi:

“Par lūgumiem veikt izpildi, pamatojoties uz publisku aktu, saskaņā ar šī likuma noteikumiem lemj notāri.”

- 16 Minētā likuma 281. panta 1. punktā ir paredzēti nosacījumi, kādos notāri var izdot izpildrakstus, pamatojoties uz “publisku aktu”, savukārt šī panta 2.–8. punkts attiecas uz procedūru, kas ir jāievēro gadījumā, ja notārs nav izdevis šādu izpildrakstu.

- 17 Šī paša likuma 282. pantā ir paredzēts, ka notāra izdoto izpildrakstu var pārsūdzēt, iesniedzot iebildumus, un ir noteikta šādas pārsūdzības izskatīšanas procedūra.

- 18 Likuma par piespiedu izpildi 283. panta 1. punktā ir noteikts, ka notārs pēc pieprasījuma iesniedzēja lūguma izdara atzīmi par tā izdotā izpildraksta izpildāmību tikai tad, ja 8 dienu laikā pēc iebildumu iesniegšanai noteiktā termiņa beigām šādi iebildumi nav tikuši iesniegti.

- 19 Šī likuma 356. pantā ir noteikts:

“Saistībā ar šīs sadaļas noteikumiem ir piemērojama Eiropas izpildes rikojauma apstiprinājuma izsniegšanas procedūra attiecībā uz neapstrīdētiem prasījumiem atbilstoši Regulai [Nr. 805/2004], un ar tiem ir noteikta izpildes procedūra, pamatojoties uz Eiropas izpildes rikojaumu.”

- 20 Minētā likuma 357. pantā ir paredzēts:

“Horvātijas Republikā par

[..]

— citu oficiālo aktu, kas ir izpildāmi Horvātijas Republikā atbilstoši Regulas [Nr. 805/2004] 25. panta 1. punkta noteikumiem, izpildāmības sertifikātu

[..]

izsniegšanu ir atbildīgas tiesas, administratīvās iestādes un notāri vai citas valsts varas īstenotāju statusā esošas fiziskas vai juridiskas personas, kas ir pilnvarotas izsniegt valstī taisīta tiesību akta ar izpildu spēku apveltītus norakstus neapstrīdētam prasījumam.”

21 Atbilstoši šī likuma 358. pantam:

“1) Regulas 9. panta 1. punktā, 24. panta 1. punktā, 25. panta 1. punktā un 6. panta 3. punktā minētie apstiprinājumi tiek izsniegti bez parādnieka iepriekšējas uzklausišanas.

2) Iestādei vai personai, kas ir izsniegusi apstiprinājumu, pēc savas ierosmes ir jāizsniedz parādniekam autentiska kopija.

[..]

4) Ja notārs konstatē, ka šī panta 1. punktā minēto apstiprinājumu izsniegšanas nosacījumi nav izpildīti, viņš apstiprinājuma izsniegšanas lūgumu kopā ar atbilstošo aktu vai dokumentu kopijām pārsūta savas prakses vietas pilsētas tiesai, lai tā pieņemtu nolēmumu. Notāram ir jāizskaidro iemesli, kuru dēļ viņš uzskata, ka nav izpildīti puses lūguma apmierināšanai paredzētie nosacījumi.”

Pamatlieta un prejudiciālais jautājums

22 *I. Zulfikarpašić*, kurš strādā advokāta profesijā, noslēdza juridiskās palīdzības un pārstāvniecības līgumu ar savu klientu *S. Gajer*, bet tas neapmaksāja izrakstīto rēķinu.

23 *I. Zulfikarpašić*, pamatojoties uz šo rēķinu, kurš atbilstoši Likumam par piespiedu izpildi tiek kvalificēts kā “publisks akts”, vērsās pie notāra ar lūgumu veikt piespiedu izpildi attiecībā uz *S. Gajer*. 2014. gada 12. februārī notārs, pamatojoties uz šo dokumentu, izdeva izpildrakstu, kurš, tā kā parādnieks nebija cēlis pret to iebildumus, kļuva galīgs.

24 2014. gada 13. novembrī *I. Zulfikarpašić* lūdza notāram apstiprināt šo izpildrakstu par Eiropas izpildes rīkojumu.

25 Minētais notārs tomēr uzskatīja, ka nav izpildīti lūgtā apstiprinājuma izsniegšanai paredzētie nosacījumi. Viņš norādīja, ka saskaņā ar Regulas Nr. 805/2004 3. panta 1. punktu prasījumam ir jābūt neapstrīdētam prasījumam. Tomēr par neapstrīdētiem prasījumiem atbilstoši, pirmkārt, šīs regulas 3. panta 1. punkta a)–c) apakšpunktam ir uzskatāmi tikai prasījumi, kas ir bijuši tiesas procesa priekšmets, un, otrkārt, atbilstoši minētā 3. panta 1. punkta d) apakšpunktam tikai prasījumi, kas ir tikuši konkrēti atzīti publiskā aktā, un šajā publiska akta jēdzienā šīs regulas noteikumu izpratnē ir ietverams arī akts, ko ir sagatavojis notārs, kā, piemēram, izpildraksts, kas izdots, pamatojoties uz “publisku aktu”. Tomēr šāds izpildraksts neatbilstot nosacījumam par parādnieka veiktu konkrētu prasījuma atzīšanu.

26 Attiecīgais notārs arī norādīja, ka, lai arī Regulas Nr. 805/2004 4. panta 7. punktā ir tieši paredzēts, ka Zviedrijā saīsinātās tiesāšanās procedūrās par maksājumu veikšanas atgādinājumiem termiņš “tiesa” ietver Zviedrijas izpildes iestādi, nedz šajā tiesību normā, nedz citās šīs regulas vai citu Savienības tiesību instrumentu, kas saistīti ar izpildes procedūrām, tiesību normās notārs Horvātijā nav pielīdzināts “tiesai”.

27 Līdz ar to minētais notārs saskaņā ar Likuma par piespiedu izpildi 358. panta 4. punktu nodeva attiecīgo lietu *Općinski sud u Novom Zagrebu – Stalna služba u Samoboru* (Novi Zagrebas pilsētas tiesa – Samoboras pastāvīgais dienests, Horvātija), lai tā pieņemtu nolēmumu par *I. Zulfikarpašić* iesniegto apstiprināšanas lūgumu.

28 Šādos apstākļos *Općinski sud u Novom Zagrebu – Stalna služba u Samoboru* (Novi Zagrebas pilsētas tiesa – Samoboras pastāvīgais dienests, Horvātija) nolēma apturēt tiesvedību un uzdot Tiesai šādu prejudiciālu jautājumu:

“Vai Likuma par piespiedu izpildi noteikumi par Eiropas izpildes rīkojumu ir atbilstīgi Regulai Nr. 805/2004, proti, vai Horvātijā saistībā ar izpildraksta, kas balstīts uz publisku aktu, izsniegšanu izpildu lietvedībā termins “tiesa” ietver arī notārus, vai notāri drīkst izsniegt tādus Eiropas izpildes rīkojuma apstiprinājumus attiecībā uz nepārsūdzamiem un izpildāmiem uz publisku aktu balstītiem izpildrakstiem, kas tiek izsniegti, ja iepriekš minētie izpildraksti nav tikuši apstrīdēti, un – gadījumā, ja atbildams noliedzoši, – vai tiesas drīkst izsniegt Eiropas izpildes rīkojuma apstiprinājumus attiecībā uz izpildrakstiem, ko notārs izsniedzis, balstoties uz publisku aktu, ja šie izpildraksti saturiski attiecas uz neapstrīdētiem prasījumiem, un kāda veidlapa šādā gadījumā būtu jāizmanto?”

Par prejudiciālo jautājumu

29 Uzdotajam jautājumam ir trīs daļas.

Par jautājuma pirmo daļu

30 Sava jautājuma pirmajā daļā iesniedzējtiesa būtībā jautā, vai Regula Nr. 805/2004 ir jāinterpretē tādējādi, ka Horvātijā uz notāriem, tiem darbojoties to kompetenču robežās, kas piespiedu izpildes procedūrās, pamatojoties uz “publisku aktu”, tiem ir noteiktas valsts tiesības, ir attiecināms jēdziens “tiesa” šīs regulas izpratnē.

31 Horvātijas un Spānijas valdības uzskata, ka uz šo jautājumu ir jāatbild apstiprinoši. Šajā regulā izmantotie jēdzieni “tiesa” un “tiesas process” attiecoties ne tikai uz tiesām šaurā izpratnē, bet vispārīgi arī uz visām iestādēm, kad tās veic darbību, kas pēc būtības ir tiesas spriešana, un tas tā esot šajā gadījumā. Eiropas Komisija savukārt uzskata, ka uz minēto jautājumu ir jāatbild noliedzoši.

32 Vispirms ir jāatgādina, ka saskaņā ar Tiesas pastāvīgo judikatūru gan no Savienības tiesību vienveidīgas piemērošanas, gan no vienlīdzības principa prasībām izriet, ka Savienības tiesību normas formulējums, kurā nav nevienas tiešas norādes uz dalībvalstu tiesībām, lai noteiktu tās saturu un piemērošanas jomu, visā Savienībā tostarp ir interpretējams autonomi un vienveidīgi, ņemot vērā šīs tiesību normas kontekstu un attiecīgā tiesiskā regulējuma mērķi (spriedums, 2016. gada 13. oktobris, Mikołajczyk, C-294/15, EU:C:2016:772, 44. punkts un tajā minētā judikatūra).

33 Saistībā ar Regulas Nr. 805/2004 vispārējo sistēmu ir jānorāda, ka, lai arī tajā vairākkārt ir ietverta atsauce uz jēdzieniem “tiesa” un “tiesas process”, tajā nav precizēti šos jēdzienus veidojošie elementi. Tādējādi šīs regulas 4. panta 6. punktā jēdziens “izcelsmes tiesa” ir definēts kā “tiesa, kas 3. panta 1. punkta a), b) vai c) apakšpunktā minēto nosacījumu izpildes brīdī ir vadījusi procesu”. Minētās regulas 4. panta 1. punktā jēdziens “spriedums” ir definēts kā “jebkurš nolēmums, kas pieņemts kādas dalībvalsts tiesā”.

34 Šīs pašas regulas 4. panta 7. punktā ir paredzēts, ka Zviedrijā saīsinātās tiesāšanās procedūrās par maksājumu veikšanas atgādinājumiem (*betalningsföreläggande*) termins “tiesa” ietver Zviedrijas izpildes iestādi (*kronofogdemyndighet*). Tā kā šis pants attiecas konkrēti uz tajā minēto iestādi, uz Horvātijā praktizējošajiem notāriem šis pants nav attiecināms.

35 Tāpat ir jākonstatē, ka – atšķirībā, piemēram, no Eiropas Parlamenta un Padomes 2012. gada 4. jūlija Regulas (ES) Nr. 650/2012 par jurisdikciju, piemērojamiem tiesību aktiem, nolēmumu atzīšanu un izpildi un publisku aktu akceptēšanu un izpildi mantošanas lietās un par Eiropas mantošanas apliecības izveidi (OV 2012, L 201, 107. lpp.), kuras 3. panta 2. punktā ir precizēts, ka minētās regulas

izpratnē jēdziens “tiesa” aptver ne tikai tiesu iestādes, bet arī visas citas iestādes, kam ir kompetence šajā jomā, kas pilda tiesu funkcijas un kas atbilst zināmiem šajā tiesību normā uzskaitītiem nosacījumiem, – Regulā Nr. 805/2004 neviens tamlīdzīgs vispārīgs noteikums nav ietverts.

- 36 Šo konstatējumu apstiprina judikatūra par Eiropas Parlamenta un Padomes 2012. gada 12. decembra Regulu (ES) Nr. 1215/2012 par jurisdikciju un spriedumu atzīšanu un izpildi civillietās un komercietās (OV 2012, L 351, 1. lpp.), saskaņā ar kuru šīs regulas 3. pants, kurā ir paredzēts, ka jēdziens “tiesa” ietver Zviedrijas izpildes iestādi un Ungārijā praktizējošos notārus, nav attiecināms uz Horvātijā praktizējošajiem notāriem (šajā ziņā skat. šodien pasludināto spriedumu *Pula Parking*, C-551/15, 46. punkts).
- 37 Līdz ar to, kā ir atgādināts šī sprieduma 32. punktā, jēdzieni “tiesa” un “tiesas process” ir jāizvērtē, ņemot vērā Regulā Nr. 805/2004, kuras interpretāciju šajā lietā ir lūgusi iesniedzējtiesa, izvirzītos mērķus.
- 38 Šajā ziņā ir jānorāda, ka no šīs regulas 1. panta formulējuma izriet, ka šīs regulas mērķis ir saistībā ar neapstrīdētiem prasījumiem nodrošināt brīvu spriedumu apriti visās dalībvalstīs, atsakoties no vajadzības sprieduma izpildes dalībvalstī uzsākt tiesas starpprocesu pirms sprieduma atzīšanas un izpildes.
- 39 Saskaņā ar minētās regulas preambulas 10. apsvērumu šis mērķis tomēr nevar tikt sasniegts, jebkā vājinot tiesības uz aizstāvību (pēc analogijas skat. spriedumu, 2006. gada 14. decembris, *ASML*, C-283/05, EU:C:2006:787, 24. punkts un tajā minētā judikatūra).
- 40 Tāpat no Regulas Nr. 805/2004 preambulas 3. apsvēruma izriet, ka tiesas nolēmumu savstarpējas atzīšanas princips ir stūrakmens patiesas Eiropas tiesiskās telpas izveidei. Šī principa pamatā tostarp ir savstarpēja uzticēšanās dalībvalstu tiesvedībai, atsaucē uz kuru ir ietverta minētās regulas preambulas 18. apsvērumā.
- 41 Savstarpējas uzticēšanās starp dalībvalstīm principam Savienības tiesībās ir fundamentāla nozīme, jo tas ļauj izveidot un uzturēt telpu bez iekšējām robežām, balstoties uz augstu uzticības līmeni, kam jāpastāv starp dalībvalstīm (spriedums, 2016. gada 5. aprīlis, *Aranyosi* un *Căldăraru*, C-404/15 un C-659/15 PPU, EU:C:2016:198, 78. punkts).
- 42 Šis princips atbilstoši Regulas Nr. 805/2004 5. pantam izpaužas kā nolēmumu, kas izcelsmes dalībvalstī ir apstiprināti par Eiropas izpildes rīkojumu, atzīšana un izpilde pārējās dalībvalstīs.
- 43 Tiesiskās palāvības principa saglabāšanai šī sprieduma 38. un 39. punktā atgādinātās nolēmumu brīvas aprites kontekstā ir nepieciešama šaura to elementu interpretācija, kas definē jēdzienu “tiesa” šīs regulas izpratnē, lai ļautu valsts iestādēm identificēt citu dalībvalstu tiesu pieņemtos nolēmumus. Savstarpējās uzticēšanās dalībvalstu tiesvedībai principa ievērošana Savienības dalībvalstīs, kas ir šīs regulas piemērošanas pamatā, tostarp paredz, ka nolēmumiem, kuru izpilde tiek lūgta dalībvalstī, kas nav izcelsmes dalībvalsts, ir jābūt pieņemtiem tiesas procesā, kas sniedz neatkarības un objektivitātes garantijas, kā arī nodrošina sacīkstes principa ievērošanu.
- 44 Šajā gadījumā ir jāatgādina, ka saskaņā ar Likuma par piespiedu izpildi noteikumiem Horvātijā notāriem ir kompetence, izdodot rīkojumu, lemt par lūgumiem sākt izpildes procedūru, pamatojoties uz publisku aktu. Tiklīdz rīkojums ir paziņots parādniekam, tas var iesniegt iebildumus par to. Notārs, kuram ir iesniegti pieņemami, pamatoti un savlaicīgi iesniegti iebildumi par tā izdoto rīkojumu, pārsūta lietas materiālus kompetentajai tiesai, kurai iebildumu procedūras ietvaros ir jāpieņem nolēmums par iebildumiem.

- 45 No šiem noteikumiem izriet, ka izpildraksts, ko, pamatojoties uz “publisku aktu”, ir izdevis notārs, parādniekam tiek paziņots tikai pēc tā pieņemšanas, nenosūtot attiecīgajam parādniekam lūgumu, kas attiecīgi ir bijis iesniegts notāram.
- 46 Lai arī ir tiesa, ka parādniekam ir iespēja iesniegt iebildumus par notāra izdoto izpildrakstu un ka šķiet, ka pilnvaras, kas notāram ir piešķirtas piespiedu izpildes procedūrā, kura tiek veikta, pamatojoties uz “publisku aktu”, notārs īsteno tiesas, kurai notāram ir jāpārsūta iespējamie iebildumi, kontrolē, tomēr pārbaude, ko notārs Horvātijā veic attiecībā uz lūgumu izsniegt izpildrakstu uz šāda pamata, nav *inter partes*.
- 47 Saskaņā ar Regulas Nr. 805/2004 12. pantu spriedums par prasījumu, kas nav apstrīdēts šīs regulas 3. panta 1. punkta b) un c) apakšpunkta izpratnē, var tikt apstiprināts par Eiropas izpildes rīkojumu tikai tad, ja tiesas process izcelsmes dalībvalstī ir atbildis šīs regulas III nodaļā minētajiem minimālajiem standartiem.
- 48 Minētās regulas 16. pantā, lasot to šīs regulas preambulas 12. apsvēruma gaismā, ir paredzēta parādnieka “pienācīga” informēšana, lai ļautu viņam sagatavot savu aizstāvību, un tādējādi tajā ir nodrošināts procedūras, kuras noslēgumā tiks izsniegts izpildes rīkojums, uz kura pamata var tikt izsniegts apstiprinājums, *inter partes* raksturs. Šie minimālie standarti atspoguļo Savienības likumdevēja vēlmi nodrošināt, lai procedūrās, kuru ietvaros tiek pieņemti nolēmumi par neapstrīdētu prasījumu, tiktu sniegtas pietiekamas garantijas par tiesību uz aizstāvību ievērošanu (šajā ziņā skat. spriedumu, 2016. gada 16. jūnijs, *Pebros Servizi*, C-511/14, EU:C:2016:448, 44. punkts).
- 49 Valsts procedūra, kurā izpildraksts tiek izdots, neizsniedzot dokumentu par lietas ierosināšanu vai līdzvērtīgu dokumentu un šajā aktā neinformējot parādnieku par prasījumu, kā rezultātā parādnieks uzzina par piedzenamo prasījumu tikai minētā izpildraksta paziņošanas viņam brīdī, nevar tikt kvalificēta kā *inter partes*.
- 50 Ņemot vērā iepriekš minētos apsvērumus, uz uzdotā jautājuma pirmo daļu ir jāatbild, ka Regula Nr. 805/2004 ir jāinterpretē tādējādi, ka Horvātijā uz notāriem, tiem darbojoties to kompetenču robežās, kas piespiedu izpildes procedūrās, pamatojoties uz “publisku aktu”, tiem ir noteiktas valsts tiesībās, nav attiecināms jēdziens “tiesa” šīs regulas izpratnē.

Par jautājuma otro un trešo daļu

- 51 Jautājuma otrajā un trešajā daļā, kas ir jāizskata kopā, iesniedzējtiesa būtībā vēlas noskaidrot, pirmkārt, vai Regula Nr. 805/2004 ir jāinterpretē tādējādi, ka izpildraksts, ko notārs Horvātijā ir izdevis, pamatojoties uz “publisku aktu”, un par kuru nav iesniegti iebildumi, var tikt apstiprināts par Eiropas izpildes rīkojumu un, otrkārt, vai šī regula ir jāinterpretē tādējādi, ka kompetence izsniegt šādu apstiprinājumu ir notāriem, vai tādējādi, ka šī kompetence ir valsts tiesām.
- 52 Minētās regulas 3. pantā “Izpildu dokumenti, kas jāapstiprina par Eiropas izpildes rīkojumiem” nosacījumi, kādos prasījums ir uzskatāms par neapstrīdētu, ir definēti, nodalot šī panta 1. punkta a)–c) apakšpunktā, kuri attiecas uz tiesas procesā konstatētiem prasījumiem, minētos gadījumus no šī panta 1. punkta d) apakšpunktā, kurš attiecas uz prasījumiem, kurus parādnieks ir konkrēti atzinis publiskā aktā, minētajiem gadījumiem.
- 53 Lai arī no atbildes, kas ir sniegta uz jautājuma pirmo daļu, izriet, ka izpildraksts, ko notārs Horvātijā ir izdevis, pamatojoties uz “publisku aktu”, nevar tikt kvalificēts kā tiesas nolēmums, jo šai valsts institūcijai nav tiesas statusa, un lai arī tādējādi nevar uzskatīt, ka šis izpildraksts ir izdots tiesas procesa ietvaros, tomēr ir jāizvērtē, vai šāds izpildraksts var tikt kvalificēts kā publisks akts, kas ir saistīts ar neapstrīdētu prasījumu Regulas Nr. 805/2004 3. panta 1. punkta d) apakšpunkta izpratnē.

- 54 Šajā ziņā šīs regulas 4. panta 3. punktā publisks akts ir definēts vai nu kā dokuments, kurš oficiāli sagatavots vai reģistrēts kā publisks akts un kura autentiskumu, kas ir atkarīgs no paraksta un dokumenta satura, ir apstiprinājusi šim nolūkam pilnvarota iestāde, vai arī kā ar administratīvu iestādi noslēgta vai tās autentificēta vienošanās par uzturēšanas pienākumu.
- 55 Jānorāda, ka, lai gan Horvātijas tiesību sistēmā notāriem ir pilnvaras izdot publiskus aktus, nav konstatējams, ka izpildrakstā, kas izdots, pamatojoties uz “publisku aktu”, konstatētajam prasījumam būtu neapstrīdēts raksturs.
- 56 Saskaņā ar Regulas Nr. 805/2004 preambulas 5. apsvērumu šīs regulas 3. panta 1. punkta d) apakšpunktā ir paredzēts, ka publisks akts var tikt apstiprināts kā Eiropas izpildes rīkojums tikai tiktāl, ciktāl parādnieks šajā aktā ir konkrēti atzinis prasījumu.
- 57 Tomēr pamatlietā notārs izdeva izpildrakstu, pamatojoties uz “publisku aktu”, proti, rēķinu, ko *I. Zulfikarpašić* bija izrakstījis saistībā ar juridiskās palīdzības un pārstāvniecības līgumu un ko vienpersoniski bija sagatavojis attiecīgais advokāts. No šī izpildraksta satura neizriet, ka parādnieks būtu konkrēti atzinis prasījumu.
- 58 Turklāt tas, ka parādnieks nav iesniedzis iebildumus, nevar tikt pielīdzināts konkrētai prasījuma atzīšanai Regulas Nr. 805/2004 3. panta 1. punkta d) apakšpunkta izpratnē, jo šai atzīšanai ir jābūt ietvertai publiskajā aktā, kas ir apstiprināšanas priekšmets.
- 59 Ņemot vērā iepriekš minētos apsvērumus, uz jautājuma otro un trešo daļu ir jāatbild, ka Regula Nr. 805/2004 ir jāinterpretē tādējādi, ka izpildraksts, kuru notārs Horvātijā ir izdevis, pamatojoties uz “publisku aktu”, un par kuru nav iesniegti iebildumi, nevar tikt apstiprināts par Eiropas izpildes rīkojumu, jo tas nav saistīts ar neapstrīdētu prasījumu šīs regulas 3. panta 1. punkta izpratnē.

Par tiesāšanās izdevumiem

- 60 Attiecībā uz pamatlietas pusēm šī tiesvedība ir stadija procesā, kuru izskata iesniedzējtiesa, un tā lem par tiesāšanās izdevumiem. Izdevumi, kas radušies, iesniedzot apsvērumus Tiesai, un kas nav minēto pušu izdevumi, nav atlīdzināmi.

Ar šādu pamatojumu Tiesa (otrā palāta) nospriež:

- 1) Eiropas Parlamenta un Padomes 2004. gada 21. aprīļa Regula (EK) Nr. 805/2004, ar ko izveido Eiropas izpildes rīkojumu neapstrīdētiem prasījumiem, ir jāinterpretē tādējādi, ka Horvātijā notāri, tiem darbojoties to kompetenču robežās, kas piespiedu izpildes procedūrās, pamatojoties uz “publisku aktu”, tiem ir noteiktas valsts tiesības, neietilpst jēdzienā “tiesa” šīs regulas izpratnē;
- 2) Regula Nr. 805/2004 ir jāinterpretē tādējādi, ka izpildraksts, kuru notārs Horvātijā ir izdevis, pamatojoties uz “publisku aktu”, un par kuru nav iesniegti iebildumi, nevar tikt apstiprināts par Eiropas izpildes rīkojumu, jo tas nav saistīts ar neapstrīdētu prasījumu šīs regulas 3. panta 1. punkta izpratnē.

[Paraksti]